

تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک

(بر اساس معیارهای شش‌گانه)

مؤلف:

دکتر سید حسین سادات حسینی

عضو هیئت علمی دانشکده

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی

تهران - ۱۳۹۹

به نام خداوند جان و خرد

سخن ناشر

توسعه ادبیات حقوقی در هر کشور، نقش مهمی در پیشرفت نظام حقوقی آن کشور ایفاء می‌نماید. اندیشمندان و پژوهشگران دنیای بیکران حقوق که شیفته نظم‌اند و سرباز عدالت، آموزه‌های علمی و تجربیات عملی خویش را به جامعه حقوقی عرضه می‌دارند تا بتوانند در تثبیت و تنویر نظام اجتماعی و استقرار عدالت و اصلاح و پیشرفت کشور سهیم گردند.

قانون‌گذار فرهیخته و آگاه، هیچ‌گاه در مقام تهیه پیش‌نویس و مهیا شدن جهت وضع قانون، خود را بی‌نیاز از ادبیات و دکتربین حقوقی کشور و مشورت با خبرگان نخواهد یافت و هیچ‌گاه مصوبات قبلی خویش را دایره‌ای و مصون از نقد و اصلاح قلمداد نخواهد نمود. قضات متخصص و عدالت‌پیشه نیز نقد علمی و منصفانه‌ای خود را مایه تکامل و پیشرفت می‌دانند.

دانشکده‌های حقوق که به ماه ریت طیر تربیت قضات، وکلا، مشاوران حقوقی، سردفتران، پژوهشگران و اساتید حقوق و فقهای سارند علاوه‌بر اینکه از آموزه‌های علمی و قضایی کشور بسیار بهره می‌برند متقابلاً رسالت مهمی در غنی‌سازی ادبیات و دکتربین حقوقی کشور برعهده دارند.

کشور ایران به‌ویژه در دو دهه اخیر پیشرفت قابل‌توجهی در توسعه کمی ادبیات حقوقی کشور را شاهد بوده است. تعداد کتب و نشریات حقوقی منتشر شده در کشور طی بیست سال اخیر، به نسبت گذشته به‌مراتب افزایش یافته است. این دستاورد را باید به نال نیک گرفت و امیدوار بود که این پیشرفت کمی به همین میزان با توسعه‌ای کیفی در بالارفتن دکتربین حقوقی موردنیاز کشور همراه باشد و با احترام به حقوق مالکیت فکری دیگران منتشر گردد.

انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش که همواره سعی داشته است علاوه‌بر انتشار آثار حاصل از تحقیقات پژوهشکده حقوق، به‌صورتی هدفمند و کاربردی علمی به گزینش و چاپ و انتشار کتاب‌های حقوقی در حوزه‌ها و موضوعات موردنیاز جامعه حقوقی کشور مبادرت ورزد، زحمات جناب آقای دکتر سید حسین سادات حسینی در تألیف کتاب تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک (بر اساس معیارهای شش‌گانه) را ارج نهاده، امیدوار است این کتاب مورد استقبال جامعه حقوقی کشور و مورد استفاده متولیان امر قرار گیرد.

وحید اشتیاق

فهرست اختصاری

۱۳

مقدمه

بخش اول: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار اول

۱۹

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت تحقق معیار اول یعنی «امضای چک در مقام صدور و ظهرنویسی از سوی مدیران پس از آغاز شخصیت حقوقی و قبل از پایان آن صورت گیرد.» ۲۱
فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار اول یعنی «امضای چک از سوی مدیران قبل از آغاز شخصیت حقوقی و بعد از پایان آن صورت گیرد.» ۳۴

بخش دوم: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار دوم

۴۹

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت تحقق معیار دوم یعنی «امضای چک در مقام صدور و ظهرنویسی از سوی مدیران دارنده حق امضاء صورت گیرد.» ۵۱
فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار دوم یعنی «امضای سند تجاری از سوی مدیران غیردارنده حق امضاء صورت پذیرد.» ۷۵

بخش سوم: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار سوم

۹۵

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت تحقق معیار سوم یعنی «امضای چک در مقام صدور و ظهرنویسی در حدود موضوع شرکت صورت پذیرد.» ۹۷
فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار سوم یعنی «امضای چک در مقام صدور یا ظهرنویسی در خارج از حدود موضوع شرکت صورت پذیرد.» ۱۰۶

بخش چهارم: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار چهارم

۱۱۳

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت تحقق معیار چهارم یعنی «امضای چک از سوی مدیران دارنده حق امضاء در مقام صدور و ظهرنویسی در شرکت‌های تجاری بجز شرکت‌های سهامی در حدود اختیارات مدیران صورت پذیرد.» ۱۱۵

تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک

فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار چهارم یعنی «امضای چک از سوی مدیران دارنده حق امضاء در مقام صدور و ظهرنویسی در شرکت‌های تجاری، خارج از حدود اختیارات مدیران صورت پذیرد.»

بخش پنجم: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار پنجم

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه در صورت تحقق معیار پنجم یعنی «امضای چک از سوی مدیران دارنده حق امضاء همراه با ذکر سمت باشد.»

فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار پنجم یعنی «امضای چک از سوی مدیران دارنده حق امضاء همراه با ذکر سمت نباشد.»

بخش ششم: تعیین حدود مسئولیت شرکت‌های تجاری و مدیران آنها در برابر دارنده چک بر اساس تحقق یا عدم تحقق معیار ششم

فصل اول: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت تحقق معیار ششم یعنی «چک امضاء شده از سوی مدیران شرکت‌ها مشمول اصل عدم توجه ایرادات باشد و نه استثنائات آن.»

فصل دوم: تعیین مسئول پرداخت وجه چک در صورت عدم تحقق معیار ششم یعنی «چک امضاء شده از سوی مدیران مشمول اصل عدم توجه ایرادات نباشد بلکه مشمول استثنائات آن باشد.»

فهرست تفصیلی

منابع